

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSS.422.40.2016.MW

Warszawa, 04 sierpnia 2016 roku

**Pan
Marek Hok
Przewodniczący
Parlamentarnego
Zespołu ds. Onkologii
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**

w związku z pracami podjętym przez parlamentarny Zespół ds. Onkologii, mającymi na celu wprowadzenie do polskiego porządku prawnego zakazu korzystania przez osoby małoletnie z solariów, przedstawiam poniżej swoje stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Problematyka wpływu promieniowania UV wytwarzanego przez łóżka opalające, stanowi przedmiot podejmowanych przeze mnie działań poczynając od 2009 r.¹ Wtedy po raz pierwszy zwróciłem się do Ministra Zdrowia w sprawie korzystania przez małoletnich z solariów oraz konieczność stworzenia uregulowań prawnych chroniących zdrowie i życie dzieci. Wskazałem wówczas na zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia WHO, która podkreśla konieczność unikania sztucznego promieniowania UV oraz potrzebę wprowadzenia zakazu korzystania z solariów przez młodzież w wieku szkolnym. W odpowiedzi resort zdrowia podzielił pogląd o szkodliwości sztucznych promieni UV generowanych przez lampy solariów. Minister wskazał również na problem uzależnienia młodzieży od korzystania z solariów czyli tanoreksję. Jednocześnie zaznaczono, że kluczowe są tu działania informacyjne².

¹ ZEW/500/12-1/2009/ESn; ZEW/500/26-1/2014/ESn; ZSS.422.13.2015.MW; ZSS.422.1.2016.MW.

² MZ-MD-073-232-1/KC/09.

Na czerniaka zmarło w tym samym roku prawie półtora tysiąca osób⁸. Najbardziej niepokojący jest szybki wzrost zachorowań u ludzi młodych, szczególnie u kobiet. Wymowne są również dane prezentujące liczbę zachorowań na ten rodzaj nowotworu począwszy od lat 80-tych. W 1980 r. odnotowano 265 przypadków zachorowań wśród mężczyzn oraz 346 wśród kobiet. W roku 2010 liczba zachorowań wynosiła już 1195 wśród mężczyzn, 1350 wśród kobiet. Gwałtowny wzrost liczby chorych obserwuje się szczególnie od 2000 roku⁹. Fakt ten wiązać można z rozwijającą się od tego czasu „modą” na korzystanie z lamp opalających w solariach, nawet wśród najmłodszych. Warto również nadmienić, że średnia wieku kobiet korzystających z solariów w Polsce wynosi 16 lat¹⁰. Światowa Organizacja Zdrowia podnosi, że główną przyczyną zachorowań na czerniaka jest właśnie nadmierne korzystanie z solariów.

Osobny problem stanowi brak wystarczającej kontroli technicznej wykorzystywanych urządzeń. W konsekwencji łózka opalające często nie zapewniają dostatecznego bezpieczeństwa użytkownikom.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że większość krajów Europy, jak chociażby Francja, Niemcy czy Wielka Brytania wprowadziły już zakaz korzystania z solariów przez dzieci. Oznacza to, że świadomość negatywnych skutków sztucznego promieniowania UV jest w tych krajach większa, co wynikać może z faktu, że usługi solariów pojawiły się tam wcześniej niż w Polsce.

Podobnie, jak w poprzednich wystąpieniach dotyczących potrzeby ochrony najmłodszych przed konsekwencjami korzystania z solariów pragnę podkreślić, że popieram wszystkie działania podejmowane przez środowisko onkologów, towarzystw naukowych, organizacji pacjenckich czy pozarządowych, takie jak Akademia Czerniaka, których celem jest zwiększenie świadomości społecznej w zakresie czerniaka. W moim przekonaniu pierwszy krok w walce o świadomość zagrożeń, jakie niesie za sobą sztuczne promieniowanie UV wytwarzane przez łózka opalające został uczyniony za sprawą tej i podobnych inicjatyw.

Niestety, należy z całą stanowczością podkreślić, że poprzestanie na działaniach edukacyjnych nie pozwoli skutecznie uchronić najmłodszego pokolenia przed skutkami korzystania z solariów. Niezwykle ważną rolę odgrywają tu rodzice i opiekunowie najmłodszych, którzy nie zawsze zdają sobie sprawę z omawianych zagrożeń. Dlatego też

---

⁸ Wojciechowska Urszula, Didkowska Joanna, *Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe w Polsce. Krajowy Rejestr Nowotworów*, Centrum Onkologii - Instytut im. Marii Skłodowskiej - Curie. Dane dostępne na stronie <http://onkologia.org.pl/raporty> (dostęp z 25 lipca 2016 r., godz. 13.32).

⁹ Tamże, <http://onkologia.org.pl/czerniak-skory-c43/> (dostęp z 25 lipca 2015 r., godz. 14.49).

¹⁰ Informacja przedstawiona podczas spotkania parlamentarnego zespołu ds. Onkologii w dniu 6 lipca 2016 r.

Po raz kolejny wystąpiłem do Ministra Zdrowia 1 sierpnia 2014 r. Podobne postulaty, poparte wnioskami raportów Światowej Organizacji Zdrowia wysuwałem w wystąpieniach z 25 lutego 2015 r. oraz z 7 stycznia 2016 r.

W jednej z odpowiedzi Minister Zdrowia podkreślał, że wciąż nie ma wyników badań o wysokiej jakości potwierdzających w sposób jednoznaczny wpływ korzystania z solariów na zachorowalność na raka skóry przez osoby młode³. Jednocześnie wymieniano szereg działań profilaktycznych przeprowadzonych w ostatnich latach przez jednostki Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wskazano również na sejmowe prace nad dokumentem „Strategia Walki z Rakiem w Polsce na lata 2015-2024”, w którym przewidziano m.in. podjęcie działań legislacyjnych mających na celu ograniczenie dostępu do korzystania z solariów przez osoby małoletnie.

Natomiast w odpowiedzi resortu Zdrowia udzielonej Rzecznikowi 29 lutego 2016 r. podkreślono, że zadanie pn. „*prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, dotyczących uświadamiania ryzyka związanego z nadmiernym narażeniem na promieniowanie ultrafioletowe*” wpisano do wykazu zadań do realizacji w ramach celu operacyjnego „Ograniczenie narażenia na środowiskowe i zawodowe czynniki ryzyka dla zdrowia” do Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020⁴.

Jak podkreślałem w swoich wystąpieniach kierowanych do Ministra Zdrowia, wyniki badań przedstawione przez Światową Organizację Zdrowia nie pozostawiają wątpliwości co do zgubnego wpływu lamp opalających na ryzyko zachorowania na nowotwór skóry⁵. Korzystanie z solariów częściej niż raz w miesiącu podnosi ryzyko zachorowania na czerniaka o 55%, a u osób poniżej 30 roku życia o 75%⁶.

Czerniak stanowi dziś główną przyczynę zgonów osób cierpiących na nowotwory skóry. Cechuje się największym przyrostem zachorowań wśród wszystkich nowotworów u mężczyzn i drugim u kobiet⁷. Z danych Krajowego Rejestru Nowotworów wynika, że w 2015 r. ten złośliwy rodzaj nowotworu zdiagnozowano u ponad 3 tysięcy pacjentów.

---

³ MZ-ZP-Z-079-30506-2/AK/14.

⁴ ZP-Z.073.13.2016.

⁵ Projekt *Globocan 2008: Cancer Incidence and Mortality Worldwide*, International Agency for Research on Cancer, World Health Organization.

⁶ <http://www.akademiaczerniaka.pl/artykuly/pokaz-artykul.tydzien-swiadomosci-czerniaka-17-23-maja-2016-r> (dostęp z 26 lipca 2016 r., godz. 9.49).

⁷ <http://www.akademiaczerniaka.pl/akademia-czerniaka/o-akademii-czerniaka/> (dostęp z 25 lipca 2016 r., godz. 14.06).

szansy na rozwiązanie poruszanego problemu upatrywać należy jedynie w skutecznej koordynacji działań profilaktycznych, edukacyjnych, doraźnych oraz – co postuluję od lat - legislacyjnych.

Tym bardziej niezmiernie cieszy mnie podjęcie na nowo prac nad projektem ustawy zakazującej korzystania z solariów przez dzieci w ramach parlamentarnego Zespołu ds. Onkologii. Nie pozostając biernym na apele środowiska onkologów, a także dane Krajowego Rejestru Nowotworów oraz raporty Światowej Organizacji Zdrowia, wskazuję, że w mojej ocenie zasadne jest wprowadzenie całkowitego zakazu korzystania z solariów przez osoby poniżej 18 roku życia.

W związku z powyższym, działając na mocy art. 10a oraz 11 ustawy z 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156), proszę o uwzględnienie przekazanego przeze mnie stanowiska w toku prac nad projektem ustawy.

Z wyrazami szacunku
Marek Górecki

Do wiadomości:

**Pani
Alicja Chybicka
Przewodnicząca Parlamentarnego
Zespołu do Spraw Dzieci
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**